

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 27 Şubat 2012
Nr. Ref.: RK201/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 26/10

Başvurucu

Emin Behrami

Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C.nr. 14/2008 sayı ve 10 Ekim 2008 tarihli kararı

ile

Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C.nr. 260/2008 sayı ve 2 Temmuz 2008 tarihli kararının

ANAYASAYA UYGUNLUK DENETİMİ

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Vıçıtırın Belediyesi mukimi Bay Emin Behrami'dir.

İtiraz edilen kararlar

2. Başvurucu Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C.nr. 14/2008 sayı ve 10 Ekim 2008 tarihli kararı ile Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C.nr. 260/2008 sayı ve 2 Temmuz 2008 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Dava konusu

3. Başvurucu Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra "Anayasa") 24. maddesi [Kanun Önünde Eşitlik], 46. maddesi [Mal Güvenliği], 54. maddesi [Hakların yargı Yoluyla Korunması] ve 32. maddesi [Etkin Başvuru Hakkı] ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Hukuki dayanak

4. Anayasanın 113.7 ve 21.4 maddeleri, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa") 20,22.7 ve 22.8 maddeleri ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük") 56.2 kuralı.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

5. Başvurucu 27 Nisan 2010 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra "Mahkeme") başvurmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın 27 Nisan 2010 tarih ve GJR.26/10 sayılı kararı ile Üye Almiro Rodrigues raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Aynı tarih ve KSH 26/10 sayılı kararla Üye Snezhana Botusharova yönetiminde üyeler Enver Hasani ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Anayasa Mahkemesi 24 Ağustos 2010 tarihinde Vıçıtırın Belediye Mahkemesine başvuru hakkında tebligat göndermiş olup 13 Eylül 2010 tarihinde Vıçıtırın Belediyesinden cevap alınmıştır.
8. Anayasa Mahkemesi, 21 Aralık 2010 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesinden ilave evrak talep etmiş olup 28 Aralık 2010 tarihinde talebe cevap verilmiştir.
9. Vıçıtırın Belediye Mahkemesine Ac.Nr 14/2008 sayılı davanın statüsüne ilişkin bir açıklama 3 Mayıs 2011 tarihinde gönderilmiştir.

Olguların özeti

10. Başvurucu, birbiriyle alakalı iki konudaki anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür: (1) arsa ve üzerinde kurulu evin mülkiyet meselesi ve (2) ihtilafli arsa üzerinde bulunan çeşmenin mülkiyet hakkı meselesi.

Arsa ve üzerinde kurulu evin mülkiyet meselesi

11. Vıçıtırın Belediye Mahkemesi, C. nr. 357/77 sayı ve 22 Aralık 1977 tarihli kararla Vıçıtırın'da Selishte mevkiinde bulunan 3001/12 numaralı parselin yarısı üzerinde başvurusunun mülkiyet hakkını düzenlemiştir.
12. Vıçıtırın Belediyesi Ekonomi ve Belediye İşleri Sekreterliği'nin 03-nr. 353-19 sayı ve 31 Mart 1978 tarihli kararı ile başvurucuya söz konusu arsa üzerinde inşaat izni verilmiştir.

13. Başvurucu, 24 Ocak 1979 tarihinde aile mülkünü babasıyla pay etme konusunda anlaşmıştır. Başvurucu, üzerinde bir ev ve bahçenin olduğu 3001/14 numaralı arsayı kabul etmiştir.
14. Söz konusu arsa üzerindeki evin inşaatını tamamlamak üzere Priştine İslam Birliği Başkanı 15 Aralık 1980 tarihinde başvurucuya 50.000 (elli bin) dinar borç vermiştir.
15. Vıçitırın Belediye Mahkemesinin 5 Aralık 1994 tarih ve P. br. 110/94 sayılı kararı ile başvurucunun babası ve ailesine başvurucunun mülkiyetinde olan evin bir kısmının kullanımına ilişkin hakkı vermiştir.
16. Mitroviça Bölge Mahkemesinin GZH-br. 132/95 sayı ve 6 Nisan 1995 tarihli kararı ile Vıçitırın Belediye Mahkemesinin P. br. 110/94 sayılı kararı onanmıştır.
17. Başvurucunun babası 12 Mayıs 1995 tarihinde Vıçitırın Belediye Mahkemesine başvurarak başvurucu tarafından sahiplenmiş ev üzerine ortak mülkiyet hakkının verilmesini talep etmiştir.
18. Belediye Mahkemesinin 8 Kasım 1995 tarih ve P.br. 35/95 sayılı kararı ile talep kabul edilmiş, ancak başvurucu buna karşı Mitroviça Bölge Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunmuştur.
19. Mitroviça Bölge Mahkemesinin 17 Mayıs 1996 tarih ve GZH .br. 43/96 sayılı kararı ile başvurucunun itiraz başvurusu yerinde bulunmayarak reddedilmiştir.
20. Başvurucunun babası ve ailesi, Vıçitırın Belediye Mahkemesinin P. br. 35/95 sayı ve 8 Kasım 1995 tarihli kararın ve Mitroviça Bölge Mahkemesinin GZH. br. 43/96 sayı ve 5 Haziran 1996 tarihli kararının icrası için 28 Mayıs 1996 tarihinde Vıçitırın Belediye Mahkemesine başvurmuşlardır.
21. Vıçitırın Belediye Mahkemesinin 7 Ekim 1996 tarih ve I-164/96 sayılı kararı ile başvurucunun karar icrasını durdurmaya yönelik itirazını yerinde bulmayarak reddetmiştir.
22. Sırbistan Cumhuriyeti Yüksek Mahkeme'nin Rev. 3277/96 sayı ve 23 Şubat 1997 tarihli kararı ile şu kararlar iptal edilmiştir: P.br. 110/94 sayı ve 5 Aralık 1994 tarihli karar, GZH-br. 132/95 sayı ve 6 Nisan 1995 tarihli karar, P. br. 35/95 sayı ve 8 Kasım 1995 tarihli karar, GZH. br. 43/96 sayı ve 17 Mayıs 1996 tarihli karar ile I. br. 164/96 sayı ve 7 Ekim 1996 tarihli karar olmak üzere yeniden görüşülmesi için Vıçitırın Belediye Mahkemesine iade edilmişlerdir.
23. Başvurucu 17 Nisan 1997 tarihinde Vıçitırın Belediye Mahkemesinden P. br. 164/96 sayılı karar icrasını durdurma talebinde bulunmuştur.
24. Belediye Mahkemesinin I.br. 142/97 sayı ve 13 Mayıs 1997 tarihli kararı ile başvurucuya karşı karar icrası durdurulmuştur.
25. Bunun akabinde başvurucunun babası ve ailesi onun evinin bir kısmını işgal etmişlerdir.
26. Başvurucu 17 Haziran 1997 tarihinde Vıçitırın Belediye Mahkemesine başvurarak babası ve ailesi tarafından evinin işgal edilmesine karşı geçici tedbirin konmasını talep etmiştir. Söz konusu mahkeme bu itirazı güya dikkate almamıştır.

27. Başvurucunun babası ve ailesi 17 Temmuz 1997 tarihinde Vıçıtırın Belediye Mahkemesine başvurarak başvurucuya karşı geçici tedbirin konmasını talep etmişlerdir.
28. Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin P. br. 138/97 sayı ve 29 Temmuz 1997 tarihli kararı ile başvurucu hakkında geçici tedbir koyarak kararın cebren uygulanacağı uyarısı eşliğinde babası ve ailesinin oturdukları kısmın elektrik ve su şebekesine bağlanmasına izin verilmiştir.
29. Başvurucu, P. br. 138/97 sayılı kararın gözden geçirilmesi için 20 Ağustos 1997 tarihinde aynı mahkemeye başvurmuştur.
30. Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin 7 Aralık 1998 tarih ve P. br. 119/97 sayılı kararı ile başvurucunun babası ve ailesi tarafından evin 2/3 kısmının işgalini meşrulaştırılmış, başvurucu ve oğulları hakkında para veya hapis cezası verilmiştir.
31. Başvurucunun babası tarafından Vıçıtırın Belediye Mahkemesine 17 Aralık 1998 tarihinde açılan davaya ilişkin P.br. 220/97 sayılı kararda ihtilaf konusu arsanın ailenin ortak mülkü olduğu ve başvurucunun söz konusu arsanın Vıçıtırın Kadaastro Dairesinde kaydına izin vermesi gerektiği belirtilmiştir. Bu karar başvurucuya 21 Ocak 1999 tarihinde teslim edilmiştir.
32. Başvurucu, 1 Ocak 1999 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesine Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin P. br. 119/97 karşı itirazda bulunmuş, ancak Kosova'da o dönemlerde yaşanan olaylardan dolayı adli süreç kesintiye uğramıştır.
33. Başvurucu 7 Nisan 2000 tarihinde Vıçıtırın Belediye Mahkemesi nezdinde babası ve ailesi hakkında adli süreç başlatıp mülkün kendisine iadesini talep etmiştir.
34. Vıçıtırın Belediye Mahkemesi K-nr. 20/2000 sayı ve 29 Haziran 2000 tarihli kararla başvurucunun dava dilekçesini onanmış, başvurucunun babası ve ailesine evin çatı altı olan ikinci katını boşaltmalarını buyurmuştur.
35. Başvurucunun babasının Mitroviça Bölge Mahkemesine yaptığı itiraz başvurusu neticesinde çıkartılan Ac. nr. 26/2001 sayı ve 9 Ocak 2001 tarihli kararla Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin K-nr. 20/2000 sayı ve 29 Haziran 2000 tarihli kararı iptal edilmiş ve dava dosyası yeniden görüşülmesi için iade edilmiştir.
36. Dava konusu arsa ve üzerindeki yapının dava taraflarının ortak hanehalkı mülkü olduğu tespit edildikten sonra Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin 4 Eylül 2001 tarih ve K. nr. 63/2001 sayılı kararı ile başvurucunun babasının dava dilekçesi onanmış ve dava konusu evin tek sahibi olduğu iddiasında bulunan başvurucunun dava dilekçesi reddedilmiştir.
37. Mitroviça Bölge Mahkemesinin 10 Ekim 2002 tarih ve Ac. nr. 28/2002 sayılı kararı ile K. nr. 63/2001 sayı karar onanmış ve başvurucunun dava konusu arsa ve binanın tek sahibi olduğu yönündeki itirazı reddedilmiştir.
38. Yüksek Mahkeme'nin 24 Nisan 2003 tarih ve Rev. nr. 13/2009 sayılı kararı ile başvurucunun Mitroviça Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 28/2002 ile Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 63/2001 sayılı kararlarına karşı revizyon başvurusu kabul edilmiş ve davanın yeniden görüşülmesi için ilk derece mahkemesine iade edilmiştir.
39. Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin 16 Aralık 2003 tarih ve K. nr. 92/03 sayılı kararıyla başvurucunun babası ve ailesinin dava dilekçesini kabul edilmiş ve dava konusu arsa

ile yapının ortak hanehalkının mülkü olduğu teyit edilip başvurucunu bu kararı kabul etmesini ve mülkün Kadastro Dairesi tarafından başvurucunun babası ve ailesi adına kaydının yapılmasını mecbur kılmıştır.

40. Mitroviça Bölge Mahkemesinin 4 Mayıs 2005 tarih ve Ac. nr. 94/04 sayılı kararı ile başvurucunun itirazı kabul edilerek Vıçtırın Belediye Mahkemesinin K. nr. 92/03 sayılı kararı bozulup yeniden görüşülmesi için dava dosyası iade aynı mahkemeye iade edilmiştir.
41. Vıçtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 447/05 sayı ve 22 Aralık 2005 tarihli kararı ile başvurucunun babası ve ailesinin dava dilekçesini kabul edip dava konusu arsa ile binanın başvurucunun babası ve ailesi ile başvurucunun ortak hanehalkı mülkü olduğunu teyit etmiştir.
42. Mitroviça Bölge Mahkemesinin 27 Aralık 2007 sayı ve Ac. nr. 447/05 sayılı kararı ile Vıçtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 447/05 sayılı kararı bozularak davanın yeniden görüşülmesi için dosya Belediye Mahkemesine iade edilmiştir.
43. Başvurucunun babası Vıçtırın Belediye Mahkemesi tarafından 10 Ekim 2008 tarihinde çağrılarak kendisine C. nr. 14/2008 numara ile kaydedilen bir beyan teslim edilmiş ve bu beyan Mitroviça Bölge Mahkemesine götürülerek Ac. nr. 91/08 numara ile işleme konmuştur.
44. Başvurucu 7 Nisan 2009 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunarak Vıçtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 14/2008 sayılı kararının çıkartıldığı 10 Ekim 2008 tarihindeki açık duruşmaya müdahil taraf olarak ne kendisi ne de yasal temsilcisinin çağrılmadığını (söz konusu duruşma tutanağında sadece başvurucunun babasının beyanları yer almaktadır) söz konusu kararın nüshasının kendisine teslim edilmediğini belirtmiştir.
45. Başvurucu 8 Haziran 2009 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesine başvurarak Ac. nr. 91/08 sayılı kararın kendisine verilmesini talep etmiş aksi halde kararın kendisine teslimi için en geç 26 Haziran 2009 tarihini bekleyeceğini belirtmiştir.
46. Mitroviça Bölge Mahkemesi 31 Ocak 2011 tarihinde başvurucuya Ac. nr. 91/08 sayılı karara ilişkin bir yazı göndermiştir. Vıçtırın Belediye Mahkemesine de gönderilmiş olan bu yazı şu ifadeleri içermektedir:

“Mitroviça Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 61/2006 sayı ve 27.12.2007 tarihli kararı ile Vıçtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 447/05 sayı ve 22.12.2005 tarihli kararı tamamen bozulmuş ve yeniden davanın görüşülüp karara bağlanması için iade edilmiştir.

Vıçtırın Belediye Mahkemesinde görüşülen dava dosyasından (10 Ekim 2008 tarihli tutanak) anlaşıldığı üzere sadece Halil Qerimi (başvurucunun babası) çağrılmış ve Mitroviça Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 61/2006 sayılı kararındaki öneriler doğrultusundaki önlemler alınmaksızın dava dosyası Mitroviça Bölge Mahkemesine tekrara iade edilmiştir.

Vıçtırın Belediye Mahkemesinin iddialarını ortaya koymaya imkan verecek şekilde davada müdahil olan tarafları çağırıp olağan adli süreçte adil ve ayrıntılı bir şekilde olguların ortaya konmasından sonra karar vermesi gerekirdi. Kararların itiraz başvurularına ilişkin kanun yolu açıklamalarıyla birlikte müdahil taraflara gönderildikten sonra ancak ikinci derece mahkemesi tarafından görüşülmesi için davanın Mitroviça Bölge Mahkemesine gönderilmesi gerekirdi.

Bu yazının ekinde, yeniden görüşülmesi için, Ac. nr. 14/2008 numaralı dava dosyasının tamamı gönderilmiştir.”

Çeşme meselesi

47. Başvurucu, parselin davalıya (başvurucunun babası ve ailesi) ait kısmında bulunan çeşmeyi işler hale getirmeye çalışan oğullarının engelleyerek kendisine zarar verdiği iddiasıyla 16 Haziran 2008 tarihinde Vıçıtırın belediye Mahkemesine dava başvurusunda bulunmuştur.

48. Vıçıtırın Belediye Mahkemesi C. nr. 260/2008 sayı ve 2 Temmuz 2008 tarihli kararla dava dilekçesini temelden yoksun bularak reddetmiştir. Kararın gerekçe kısmında Vıçıtırın Belediye Mahkemesi, yukarıda zikredilen yapının üzerindeki fiili yetkisini 2004 yılından itibaren yitirmiş olduğundan çeşme mülkiyetini kaybettiği belirtilmiştir. Belediye Mahkemesi, kararını eski YSFC Resmi Gazetesinde yayımlanan Mülkiyet Hukuku İlişkileri Yasası'nın 74. maddesi esasına göre çıkartmıştır. Maddede şu iade yer almaktadır:

“Mülkiyet hakkı, eşyaya fiilen sahip çıkma durumu ortadan kalktığında kaybolur.”

49. Başvurucu 7 Temmuz 2008 tarihinde C. nr. 260/2008 sayılı karara karşı Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz başvurusunda bulunarak Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin söz konusu kararda Medeni Usul Yasası hükümlerinin ihlal edildiği, mevcut durumun yanlış tespit edildiği ve maddi hukukun yanlış uygulandığını ileri sürmüştür.

Başvurucunun iddiaları

Arsa ile üzerindeki binayla ilgili iddia

50. Başvurucu, müdahil sıfatıyla duruşmaya çağrılmadığı için Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 14/2008 sayı ve 10 Ekim 2008 tarihli kararıyla Anayasanın 24. maddesi [Kanun Önünde Eşitlik] ve 46. maddesi [Mal Güvenliği] ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

51. Başvurucu, dava konusu parsel ve üzerindeki binanın tek sahibi kendisinin olduğuna ilişkin delilleri Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin dikkate almadığı ve kendine ait evin 2/3'sinin işgaline izin verdiğini iddia etmiştir.

52. Dahası Başvurucu, Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin Kosova Yüksek Mahkemesi ile Mitroviça Bölge Mahkemesinin bağlayıcı talimatlarını kasıtlı olarak dikkate almadığını belirtmiştir. Mitroviça Bölge Mahkemesi, Medeni Usul Yasası hükümleri ihlal edildiği için Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin kararlarını birkaç defa bozduğunu ve yeniden görüşülmesi için dava dosyasını bu mahkeme iade ettiğini eklemiştir.

53. Başvurucu dava dosyasının 1992 yılından bu yana hukuk mahkemelerinde görüşülmeye devam ettiği ve Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin kasıtlı gecikmelerinden dolayı davanın çözülmediğini ileri sürmüştür.

Başvurunun kabul edilirliliği

Mülkiyet hakkı meselesi

54. Mevcut başvuruda başvuru Anayasanın 3. maddesi [Kanun önünde Eşitlik], 24. maddesi [Kanun Önünde Eşitlik], 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 32. maddesi [Kanun Yollarına Başvurma Hakkı], 46. maddesi [Mal Güvenliği], 54. madde [Hakların Yargı Yoluyla Korunması] ve 102. maddesi [Yargı Sisteminin Genel Esasları] ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, güya 2 Ağustos 1992 tarihinde başladığı ve kendisi ile ailesinin müdahil olduğu davanın uzun sürmesinden şikayetçidir.
55. Ancak Mahkeme, başvuru Anayasa ile Yasada başvuru için belirlenen kabul edilirlilik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.
56. Bununla ilgili olarak Mahkeme, bu başvuru hakkında karar verirken dava sürecinin 4 Ağustos 1992 tarihinde başladığı süreyi dikkate almayıp Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir.
57. Mahkeme 113. maddesinin 7. fıkrasına atıfta bulunmak ister. Söz konusu fıkra *"Bireyler, Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerinin kamu otoritelerince ihlal edilmesi durumunda, tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak başvuruya yetkilidirler"* belirlemiştir. Bu da Mahkeme'ye başvurmadan önce söz konusu davayla ilgi yargılama yetkisi bulunan en yüksek hukuk mahkemesine yapılan itiraz başvuruları da dahil olmak üzere başvuru Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir.
58. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, hukuk mahkemeleri de dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalinin önleme veya düzeltmeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etkin kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konmuştur (*bkz. mutatis mutandis*, AIHM 25803/94 sayılı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı). Her halükarda anayasal hakların söz konusu başvurularda açıkça belirtilmesi zorunlu değildir. Bu başvuru üstü kapalı bir şekilde yapılmış olmasına rağmen kanun yollarının tüketilmesi koşulu yerine getirilmiştir (*bkz. mutatis mutandis*, 56679/00 numaralı Azinas – Kıbrıs davasına ilişkin 28 Nisan 2004 tarihli karar).
59. Bu Mahkeme, KI 41/09 sayılı Priştine merkezli AAB-RIINVEST Üniversitesi – Kosova Cumhuriyeti Hükümeti davasına ilişkin 27 Ocak 2010 tarihli kabul edilmezlik karar ile KI 73/09 sayılı Mimoza Kusari-Lila – Merkez Seçim komisyonu davasına ilişkin 23 Mart 2010 tarihli kabul edilmezlik kararında aynı gerekçelere başvurmuştur.
60. Bu çerçevede Mahkeme, başvuru Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir. Bu da Mahkeme'ye başvurmadan önce söz konusu davayla ilgi yargılama yetkisi bulunan en yüksek hukuk mahkemesine yapılan itiraz başvuruları da dahil olmak üzere başvuru Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir.
61. Öyle ki bu başvuruya ilgili olarak Mahkeme'nin yargılama yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinde itibaren başvuru Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir. Bu da Mahkeme'ye başvurmadan önce söz konusu davayla ilgi yargılama yetkisi bulunan en yüksek hukuk mahkemesine yapılan itiraz başvuruları da dahil olmak üzere başvuru Anayasası'nın yürürlüğe girdiği ve Anayasa'nın 113. maddesinde [Yetkili taraflar] bu Mahkemenin yargı yetkisinin belirlendiği 15 Haziran 2008 tarihinden başladığını tespit etmiştir.

62. Mahkeme, 20 Haziran 2008 tarihinde davanın Vıçıtırın Belediye Mahkemesinde çözülmeyi beklemekte olduğu dönemde Mitroviça Bölge Mahkemesi Başkanına Vıçıtırın Belediye Mahkemesi Yargıçları ve Başkanı hakkında şikayette bulunduğu ve Belediye Mahkemesi Yargıçları ile Başkanının yolsuzluğa bulaşmış yasa ihlalcileri olarak nitelediği tespit edilmiştir.
63. Başvurucu 1 Ağustos 2008 tarihinde Belediye Mahkemesi Başkanına yazdığı bir mektupta Mahkemenin hangi dava dilekçesi üzerinde durduğunun anlaşıldığını belirtmiş ve diğer tarafın dava dilekçesinin temelden yoksun olarak reddedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.
64. Belediye Mahkemesi 10 Ekim 2008 tarihinde yapılan duruşmaya sadece başvurusunun babasını çağırması olup başvurusunu çağırılmamıştır. Bunun akabinde başvuru Mitroviça Bölge Mahkemesine itirazda bulunmuş, Belediye Mahkemesi Başkanının bu davranışı ile Medeni Usul Yasasını kasıtlı olarak ihlal ettiğini, bu yüzden cezalanması gerektiği ve davanın derhal iptal edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.
65. Bölge Mahkemesi 14 Nisan 2009 tarihinde itiraz duruşmasının 2009 yılının Mayıs ayı içerisinde yapılması gerektiğini bildirmiştir.
66. Başvurucu 8 Haziran 2009 tarihinde Bölge Mahkemesine tekrar başvurarak "17 yıllık yasal bir delil" temeli üzerine alınmış kararın gayrihukuki olarak iptalini talep etmiştir. Bu yazısında başvuru şu ifade yer vermiştir: "Yüksek Mahkeme'nin 19/03 sayılı ve 24 Nisan 2003 tarihli kararına uygun olan ve 30 yıllık gerekli yasal delillerle desteklediğim dava dilekçemi meşru ve temelli olarak kabul etmemeniz durumunda Vıçıtırın'daki il derece mahkemesindeki yasa ihlalcilerine destek olduğunuzu düşüneneğim".
67. Bölge Mahkemesi Başkanı 12 Haziran 2009 tarihinde bu mahkemede yapılacak olan ana duruşmaya başvurusunun çağrılacağını bildirmiştir. Duruşmanın tarihi ve alınan karar Anayasa Mahkemesi'ne bildirilmemiştir.
68. Başvurusunun 31 Ocak 2011 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesinden aldığı bir tebligatta davanın yeniden görüşülmesi için dosyanın Vıçıtırın Belediye Mahkemesine iade edildiği bildirilmiştir. Bölge Mahkemesinin görüşüne göre "Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin iddialarını ortaya koymaya imkân verecek şekilde davada müdahil olan tarafları çağırıp olağan adli süreçte adil ve ayrıntılı bir şekilde olguların ortaya konmasından sonra karar vermesi gerekirdi."
69. Bu olguları göz önünde bulundurarak Mahkeme, başvurusunun Bölge Mahkemesine Belediye Mahkemesinin usule ilişkin yaptığı başvurusunun başarılı olduğunu değerlendirmiştir.
70. Vıçıtırın Belediye Mahkemesinden davanın görüşülmesi usulüne ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi, Belediye Mahkemesinin 25 Ağustos 2011 tarihinde Bölge Mahkemesinden aldığı bir tebligatta yargıç eksikliğinden dolayı dava sürecinin tamamlanmadığı, yargıç atamasının üçüncü kademesinde sadece Başkanın atandığını ve Başkanın 27 Mayıs 2011 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesinden yeniden görüşülecek davanın karar bağlanması için bir yargıcın görevlendirilmesini talep ettiğini tespit etmiştir. Belediye Mahkemesi veya başvurucudan sunulacak bilgilerin eksikliğinden Mahkeme, davanın halen o mahkemede devam ettiğini düşünmektedir.
71. Vıçıtırın Belediye Mahkemesinde devam eden usullere ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi, bırakın Belediye Mahkemesinden reddedilen bir başvuru hakkında

Bölge Mahkemesine veya burada başarısız olunması halinde son merci olan Yüksek Mahkeme'ye başvurmasını, başvurucunun bu Mahkemeye yaptığı başvuru konusuna ilişkin anayasal ihlal hakkında herhangi bir şikayette bulunduğu yönünde bir bilgi sunmadığını tespit etmiştir.

72. Bu koşullarda Mahkeme, Anayasa'nın 113.7 ve Yasanın 47. maddelerinin gerektirdiği şekilde başvurucunun mevcut kanun yollarının tamamını tüketmediğini tespit etmiştir.
73. Mahkeme, başvurunun vakitiz olup bu kısmının kabul edilmez olduğuna karar vermiştir.

Çeşme meselesi

74. Söz konusu iddiaya ilişkin olarak Mahkeme, Vıçıtırın Belediye Mahkemesinin C. nr. 260/2008 sayılı kararına karşı başvurucunun 7 Temmuz 2008 tarihinde Mitroviça Bölge Mahkemesine başvurduğunu tespit etmiştir.
75. Mitroviça Bölge Mahkemesinin 3 Mayıs 2011 tarih ve AC. nr. 21/11 sayılı kararı ile başvurucunun itirazı yerinde bulunmayarak reddedilmiştir. Başvurucu 22 Haziran 2011 tarihinde bu karara karşı itiraz başvurusunda bulunmayacağını Anayasa Mahkemesi'ne bildirmiştir.
76. Mahkeme, başvurucunun bu başvurusunda çeşme meselesi ile gündeme getirdiği hak ihlallerini hukuk yargısının son mercii olan Yüksek Mahkeme'ye götürmeye niyetli olmadığını tespit etmiştir.
77. Bu koşullarda Mahkemenin, başvurunun bu kısmına ilişkin olarak başvurucunun yasa ile belirlenen mevcut kanun yollarının tamamını tüketmediği tespitinde bulunması gerekmektedir.
78. Bu yüzden başvuru kabul edilmez niteliktedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 113.7 maddesi, Yasanın 22.7 22.8 ve 47 maddelerine İçtüzüğün 34 ve 35. kurallarına dayanarak oyçokluğuyla:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza